

Dosarul nr. 3ra-910/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: D. Chistol)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru)

Î N C H E I E R E

11 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursului declarat de Serviciul Vamal al Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Angela Sîrbu împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la anularea actului administrativ, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 20 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Serviciul Vamal al Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 23 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 26 septembrie 2016 Angela Sîrbu a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal al RM cu privire la anularea actului administrativ.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că a fost angajată în cadrul Serviciului Vamal al RM conform ordinului nr. 52-c din 23 iunie 1993.

A indicat că la 29 ianuarie 2015 a încheiat cu Serviciul Vamal al RM un nou contract individual de muncă pe un termen de cinci ani, începând cu 4 martie 2015 până la 4 martie 2020, perioadă în care a fost angajată în funcția de inspector superior în subdiviziunea Post vamal Giurgiulești - Galați (auto), Biroul vamal Cahul.

Angela Sîrbu a susținut că la 26 august 2016 a fost informată despre faptul că raporturile de muncă dintre ea și Serviciul Vamal al RM au încetat în baza ordinului 946-p din 22 august 2016 conform prevederilor art. 43 alin. (2) lit. g) din Legea serviciului în organele vamale care prevede că, eliberarea din serviciu poate avea loc din cauza necorespunderii funcției deținute constatate de comisia de atestare, în cazul lipsei de post inferior vacant sau al respingerii funcției propuse.

A mai afirmat că, potrivit pct. 12 din contractul individual de muncă, contractul poate fi modificat și completat numai printr-un acord adițional, semnat de părți, care se anexează la contract, și este parte integrantă a acestuia.

A menționat faptul că, ordinul nr. 946-p din 22 august 2016 poartă un caracter ilegal și neîntemeiat, deoarece evaluarea care a avut loc s-a petrecut într-un mod secret, fără a avea acces atât la regulamentul de petrecere a acesteia, cât și la rezultatele evaluării.

Reclamanta a comunicat că s-a adresat cu o cerere către Serviciului Vamal al RM prin care a solicitat să i se comunice din ce motive nu a trecut evaluarea, însă cererea sa a rămas fără răspuns.

A susținut că odată ce a fost supusă atestării, angajatorul urma să-i aducă la cunoștință regulamentul privind modul de desfășurare a atestării, să-i asigure dreptul de a face cunoștință cu rezultatele acesteia și dreptul de a contesta rezultatele comisiei de atestare.

Astfel, reieșind din circumstanțele enunțate mai sus a precizat că rezultă cu certitudine că angajatorul, în speță Serviciul Vamal al RM, avea obligația de a asigura recepționarea de către angajat a actelor ce se referă la rezultatele atestării, însă ultimul nu a asigurat nici expedierea în adresa sa a rezultatelor atestării la care a fost supusă și nici un alt act prin care cel puțin să o informeze despre existența circumstanțelor legale care duc la destituirea acesteia din funcție, astfel încât ea a fost privată de dreptul de a se expune și a se apăra.

A mai evidențiat că a dat răspuns la toate întrebările adresate, nu a comis greșeli, motiv din care nu înțelege din ce considerente nu corespunde funcției și a fost eliberată din serviciu.

În acest context a atras atenția asupra faptului că, evaluarea trebuie să fie transparentă atât în ceea ce privește condițiile de petrecere a acesteia, cât și în ceea ce privește rezultatele atestării care trebuie să fie publice în scopul de a evita orice suspiciuni, ceea ce nu s-a făcut în cazul său, fapt ce pune la dubii corectitudinea petrecerii evaluării.

Angela Sîrbu a remarcat faptul că, este invalid de gradul doi din anul 2015, dar este aptă de muncă și presupune că acest fapt putea duce la luarea deciziei de încetare a contractului individual de muncă. Pe parcursul activității în cadrul Serviciului Vamal al RM a avut un comportament corect, nu a fost niciodată sancționată, doar promovată, a avut mulțumiri din partea conducerii pentru corectitudinea, profesionalismul și onestitatea de care a dat dovadă.

Totodată, a subliniat că ordinul directorului Serviciului Vamal nr. 946-p din 22 august 2016 cu privire la încetarea raporturilor de serviciu este unul ilegal și pasibil anulării, or, acest ordin conține un șir de lacune care merg în neconcordanță cu normele legale, prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 383 din 29 mai 2001 despre aprobarea unor acte normative privind realizarea Legii serviciului în organele vamale.

La 15 mai 2017 a înaintat o cerere de concretizare a pretențiilor prin care a solicitat anularea ordinului Serviciului Vamal al RM nr. 946-p din 22 august 2016, restabilirea în funcție, încasarea din contul pârâtului a prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei și încasarea din contul pârâtului a salariului neplătit pentru perioada lipsei forțate de la muncă din vina pârâtului.

A reiterat faptul că prin ordinul Serviciului Vamal al RM contestat i s-au cauzat daune morale, în speță fiind prezentă și legătura de cauzalitatea dintre acțiunile

pârâtului și suferințele la care a fost supusă, or, prin aceste acțiuni i s-a încălcat dreptul la muncă, drept consacrat de Constituția RM.

Reclamanta a mai indicat că salariul era singura sa sursă de venit, iar în urma pierderii locului de muncă, a apărut și tensiunea cauzată de grijile financiare. Astfel, ar fi echitabilă încasarea din contul pârâtului a salariului neplătit pentru perioada lipsei forțate de la muncă din vina pârâtului până la momentul pronunțării hotărârii instanței de judecată.

Prin hotărârea din 23 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea Angelei Sîrbu. S-a anulat ordinul Serviciului Vamal al RM, Biroului Vamal Cahul nr. 946-p din 22 august 2016 cu privire la încetarea raporturilor de serviciu ale doamnei Angela Sîrbu cu Biroul Vamal Cahul. S-a restabilit Angela Sîrbu în funcția de inspector superior al Postului Vamal Giurgiulești 1 (PVFI, rutier), Biroul Vamal Cahul. S-a încasat de la Serviciului Vamal al RM în beneficiul Angelei Sîrbu salariul pentru perioada absenței forțate de la serviciu începând cu 22 august 2016 până la 23 mai 2017, inclusiv. S-a respins cerința reclamantei Angela Sîrbu privind încasarea prejudiciului moral, ca neîntemeiată.

Prin decizia din 20 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Serviciul Vamal al RM și a fost menținută hotărârea din 23 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că actele cauzei atestă, potrivit certificatului de concediu medical seria 1 nr. 2330676 că Angela Sîrbu s-a aflat în concediu medical începând cu 16 august 2016 până la 11 septembrie 2016, fapt ce denotă că la data emiterii ordinului de concediere aceasta se afla în concediu medical.

Curtea de Apel Chișinău a stabilit că, de către angajatorul Serviciul Vamal al RM nu i-au fost aduse la cunoștință Angelei Sîrbu, contra semnăturii, rezultatele atestării care au servit drept temei la eliberarea acesteia din funcție.

Or, potrivit pct. 20 a Regulamentului cu privire la atestarea colaboratorilor vamali, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM despre aprobarea unor acte normative privind realizarea Legii serviciului în organele vamale, fișa de atestare completată, cu semnătura colaboratorului supus atestării, prin care acesta confirmă că a luat act de ea, se prezintă Comisiei cu două săptămâni înainte de ședință.

Iar, pct. 30 al aceluiași Regulament, stabilește că, în cazul în care colaboratorul nu este de acord cu decizia directorului general, adoptată în conformitate cu rezultatele atestării, el are dreptul să conteste această decizie în instanța de judecată.

Mai mult, având în vedere că salariatul se afla în concediu medical, Serviciul Vamal al RM urma să-i expedieze prin poștă rezultatele atestării și decizia comisiei de atestare, ceea ce nu a fost efectuat.

În urma celor constatate, instanța de apel a menționat că ordinul directorului general al Serviciului Vamal al RM nr. 946-p din 22 august 2016 a fost emis cu încălcarea normelor legale și contrar prevederilor legislației în vigoare, iar ca consecință prima instanță întemeiată a decis a anula ordinul directorului general al Serviciului Vamal al RM nr. 946-p din 22 august 2016 cu restabilirea reclamantei în funcția deținută anterior concedierii.

Conform art. 90 alin. (1) – (3) Codul muncii, în cazul restabilirii la locul de muncă a salariatului transferat sau eliberat nelegitim din serviciu, angajatorul este obligat să repare prejudiciul cauzat acestuia. Repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în: a) plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă; b) compensarea cheltuielilor suplimentare legate de contestarea transferului sau a eliberării din serviciu (consultarea specialiștilor, cheltuielile de judecată etc.); c) compensarea prejudiciului moral cauzat salariatului. Mărimea reparării prejudiciului moral se determină de către instanța de judecată, ținându-se cont de aprecierea dată acțiunilor angajatorului, dar nu poate fi mai mică decât un salariu mediu lunar al salariatului.

Reieșind din cele menționate și având în vedere că ordinul contestat datează cu 22 august 2016, instanța de apel a concluzionat că se impune și încasarea salariului neplătit pentru absența forțată de la muncă începând cu 22 august 2016 până la 23 mai 2017, inclusiv, data emiterii hotărârii primei instanțe.

Conform art. 1422, alin. (1) – (2) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău a considerat necesar a menționa că, obligația de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral (suferințelor psihice sau fizice suportate) o exercită partea vătămată, de aceea în cererea despre compensarea prejudiciului moral aceasta trebuie să indice de către cine, în ce circumstanțe și în baza căror acțiuni (inacțiuni) i-au fost cauzate suferințe morale (psihice) sau fizice, prin ce se manifestă acestea.

Prin urmare, a conchis că prima instanță întemeiat a respins pretenția Angelei Sîrbu privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei, deoarece nu au fost administrate suficiente probe privind demonstrarea suferințelor care au urmat ca consecință emiterii ordinului contestat.

La 11 mai 2018 Serviciul Vamal al RM a declarat recurs împotriva deciziei din 20 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a indicat că instanțele ierarhic inferioare au interpretat în mod eronat legea, și anume făcând referire la faptul că Serviciul Vamal al RM urma să-i expedieze reclamantei prin poștă rezultatele atestării și decizia comisiei de atestare, nu au indicat care anume prevedere legală stipulează această obligație a angajatorului, or o hotărâre a instanței de judecată urmează a fi bazată pe prevederile legislației în vigoare, și nu pe presupuneri.

A evidențiat că nicio prevedere legală nu obligă Serviciul Vamal de a informa colaboratorul vamal despre rezultatele atestării, or, în ordinul contestat este expres indicat că se dispune încetarea raporturilor de serviciu din cauza necorespunderii funcției deținute constatate de comisia de atestare.

Iar, ordinul Serviciului Vamal al RM nr. 946-p din 22 august 2016 a fost adus la cunoștința reclamantei la 26 august 2016.

A evidențiat că instanța de fond a anulat ordinul Serviciului Vamal al RM nr. 946-p din 22 august 2016, însă nu a anulat ordinul Serviciului Vamal nr. 924-p din 16 august 2016 prin care s-a stabilit că Angela Sîrbu nu corespunde funcției deținute.

Recurentul a susținut că prin reîncadrarea în funcția deținută, se permite să activeze în cadrul Serviciului Vamal al RM un colaborator vamal ce nu corespunde funcției deținute și drept consecință nu și-ar putea îndeplini atribuțiile de serviciu în modul corespunzător, ceea ce ar duce la o încălcare a drepturilor și obligațiilor persoanelor fizice și juridice, precum și prejudicierea bugetului de stat.

Serviciul Vamal al RM a solicitat admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond în partea admiterii cerințelor și în această parte, emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 20 februarie 2018, recurentul Serviciul Vamal al RM a recepționat-o la 26 aprilie 2018 (f. d. 136).

Astfel, recursul declarat la 11 mai 2018, este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Serviciul Vamal al RM, în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu prevederile art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Serviciul Vamal al RM nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are

caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Serviciul Vamal al RM.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Serviciul Vamal al Republicii Moldova, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Nina Vascan

Tamara Chișca-Doneva